

Czesław Strzyżewski

Imielno, st. 14 i 17, gm. Łubowo, woj.
poznańskie, AZP 51-32/12 i 13

Informator Archeologiczny : badania 26, 47-48

1992

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

badane w sezonie 1992 były pochówkami ciałopalnymi, jamowymi. Zarysy jam grobowych były kolistę lub owalne, wypełniska w przekroju nieckowate, workowate i soczewkowate. W wypełniskach jam grobowych zanotowano występowanie przepalonych kości ludzkich, fragm. ceramiki i całych naczyń, przedmiotów metalowych i węgla. Do najbogatszych pochówków należały groby 46, 56, 57, 62, 68. W grobie 46 znaleziono 2 zapinki typu H wg Kostrzewskiego, nóż, fragm. nożyka sierpikowatego, fragm. okucia, szydło, przęślik, 2 całe naczynia, liczne fragm. ceramiki. W grobie 57: nóż, zapinkę (pochodną od nauheimskich), przęślik; w grobie 68 oprócz licznych fragm. ceramiki i całego naczynia — skupisko muszli małży i nie spaloną kość ptasią. Odslonięto również palenisko w obstawie kamiennej — na jego obrzeżu znaleziono 2 fragm. nie spalonej żuchwy zwierzęcej.

Na terenie wydmy, na której znajduje się cmentarzysko kultury przeworskiej, zlokalizowano ponadto obozowisko datowane ogólnie na epokę kamienia — epokę brązu.

Materiały znajdują się w Muzeum Okręgowym w Białymstoku.

Badania będą kontynuowane.

Bachórz, st. 16, gm. Dynów, woj. przemyskie patrz środkowa i późna epoka brązu

Belcze, st. 11, gm. Bojadła, woj. zielonogórskie patrz środkowa i późna epoka brązu

Bielice, st. 1, gm. Łambinowice, woj. opolskie patrz środkowa i późna epoka brązu

Bojadła, st. 12, gm. loco, woj. zielonogórskie patrz wczesna epoka żelaza

Haćki, st. 1C (st. 5), gm. Bielsk Podlaski, woj. białostockie patrz wczesne średniowiecze

Imielno, st. 14 i 17
gm. Łubowo, woj. poznańskie
AZP 51-32/12 i 13

Muzeum Początków Państwa Polskiego
w Gnieźnie

Badania prowadził mgr Czesław Strzyżewski. Finansowane przez Konserwatora Zabytków Archeologicznych na woj. poznańskie i Muzeum Początków Państwa Polskiego w Gnieźnie. Pierwszy sezon badań. Osada hutnicza z okresu wpływów rzymskich, zabudowa dworska z XVI-XVII w., osadnictwo wielokulturowe.

Cyplowato wcinające się w dolinę Główny pasmo piaszczystych wyniesień jej wschodniej krawędzi, gdzie podczas badań AZP wyróżniono st. 13, 14, 17 i 18, cechuje równomierne występowanie na obszarze 0,400 (W-E) x 0,270 km dużej ilości brył i ułamków żużli żelaznych oraz ułamków ceramiki z faz B₂-C₁/C₂? okresu wpływów rzymskich. Zużle oraz rozorane obiekty hutnicze odkryto w 1991 r. dzięki mieszkańcom wsi, którzy pomogli przy odsłonięciu w założonym sondażu resztek pieca.

Badania ratownicze prowadzono z przerwami od wiosny do jesieni 1992 r., eksplorując wyorane obiekty w części północnej (st. 17) i południowej (st. 14) terenu. W 14 wykopach o łącznej powierzchni ponad 151 m² odkryto 2 piece hutnicze, resztki pieca z dużą ilością polepy, półziemiankę mieszkalną i inną związaną z obróbką żelaza, 8 palenisk i 7 jam z żużlami. Piece hutnicze były dużymi obiektami (do 1,7 x 1,26 m), zawierającymi duże kłocę żużla i drobniejsze żużle w spaleniźnie, z resztkami obudów glinianych. Jeden z nich jednak wyraźnie dzielił się na część z resztkami ścianek dymarki i żużlem oraz część z paleniskiem i żużlem, występującymi w jednej dużej jamie. Znaleziono ułamki naczyń ręcznie lepionych, często ornamentowanych żłobkami i grupami żłobków, bruzdami i walmami, oraz fragm. ceramiki toczonej, w tym czarek na stopkach. Odkryto też nóż i ułamki różnych przedmiotów żelaznych, 2 osetki kamienne, 3 przęśliki gliniane i kości zwierzęce.

Prócz tego przy wsi (st. 14) odsłonięto w pobliżu nowo budowanego domu rumowisko przy dworze szlacheckim z XVII w. (na złożu wtórnym?) oraz liczne wkopy związane z zabudową wsi w XVIII-XIX w. Znaleziono tam fragm. cegieł, płytek posadzkowych, szyb i naczyń szklanych, naczyń glinianych, gwoździe, okucia i ułamki innych przedmiotów żelaznych i miedzianych oraz dużą ilość kafli garnkowych i płytowych z XVI/XVII w. Odkryto również ceramikę z wczesnej epoki brązu, kultury łużyckiej-pomorskiej, z wczes-

nych i późnych faz wczesnego średniowiecza (głównie na st. 17) oraz z późnego średniowiecza (głównie na st. 14).

Kilkaset metrów dalej zlokalizowano drugą wielką osadę hutniczą oraz stwierdzono występowanie licznych złazisk żużli i rudy darniowej na terenie tej oraz sąsiednich wsi.

Materiały znajdują się w Muzeum Początków Państwa Polskiego w Gnieźnie.

Planuje się prowadzenie dalszych prac rozpoznawczych i wykopalisk.

Imielno, st. 33
gm. Łubowo, woj. poznańskie
AZP 51-32/95

Muzeum Początków Państwa Polskiego
w Gnieźnie

Badania prowadził mgr Czesław Strzyżewski. Finansowane przez Muzeum Początków Państwa Polskiego w Gnieźnie i Konserwatora Zabytków Archeologicznych na woj. poznańskie. Drugi sezon badań. Cmentarzysko z okresu wpływów rzymskich i z wczesnego średniowiecza (XII w.), punkt osadniczy z późnego średniowiecza i okresu nowożytnego.

Prace wykopaliskowe kontynuowano w południowej części wykopu z roku ubiegłego oraz założono 2 wykopy w części zachodniej i północnej kulminacji wzgórza, o łącznej powierzchni 82,5 m². Badania prowadzono z przerwami od wiosny do jesieni. Odkryto 16 grobów (obiekty nr 22-37), z których część uległa zniszczeniu przez wkopy nowożytnie i współczesne oraz podczas orki przed zalesieniem tego terenu.

Wśród 9 grobów pochodzących z okresu wpływów rzymskich były 2 groby popielnicowe, grób jamowy i 6 grobów szkieletowych. Zakończono też eksplorację obiektu 19. Wyróżniono również 4 skupiska przepalonych kości ludzkich, stanowiących ślad po zniszczonych grobach. Znalaziono 4 naczynia gliniane, w tym pucharek z „okienkami”, miseczkę, popielnicę o powierzchni gładkiej i schropowaczonej oraz fragm. dolnej części popielnicy czernionej. Odkryto też fragm. naczyń, w tym wtórnie przepalone skorupy. Znalaziono 2 zapinki — A II 38-39 i A V, s. 9, 140-141, grzebień jednowarstwowy i fragm. dwóch innych, główkę żelazną szpili i monetę srebrną (rzymską?). Materiał ten datuje się na fazy B₂-C₁ omawianego okresu.

Wyeksplorowano również 7 grobów szkieletowych z okresu wczesnośredniowiecznego, usytuowanych na osi zachód-wschód. Jeden z nich był obudowany kamieniami, a przy szkielecie odkryto brakteat łaciński Mieszka III, bity w l. 1173-1177, z wyobrażeniem św. Wojciecha i napisem ALBERTUS. W innym grobie znalaziono 4 kabłączki skroniowe średniej wielkości, które również mogą pochodzić z XII w.

Znalaziono prócz tego ułamki naczyń z wczesnego i późnego średniowiecza oraz z czasów nowożytnych.

Materiały znajdują się w Muzeum Początków Państwa Polskiego w Gnieźnie.

Przewiduje się dalsze badania.

Inowrocław, st. 100
gm. loco, woj. bydgoskie
AZP 45-40/—

Uniwersytet im. Adama Mickiewicza
Instytut Prahistorii Zakład Prahistorii
Polski w Poznaniu

Badania prowadził mgr Józef Bednarczyk. Finansowane przez Urząd Wojewódzki w Bydgoszczy za pośrednictwem Państwowej Służby Ochrony Zabytków oraz Urząd Miejski w Inowrocławiu i Kujawską Spółdzielnię Mieszkaniową. Dziewiąty sezon badań. Osada kultury łużyckiej, osada i warzelnia soli z okresu wpływów rzymskich, ślady